U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Ch. H.**, zastoupen Mgr. Lilianou Křístkovou, advokátkou se sídlem nám. I. P. Pavlova 3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR,** odbor azylové a migrační politiky**,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2012 č. j. OAM-285/ZA-ZA06-P03-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2012, č. j. 1 Az 13/2012 - 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), jímž byla zamítnuta správní žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále „žalovaný“) ze dne 24. 7. 2012, čj. OAM-285/ZA-ZA06-P03-2011. Rozhodnutím žalovaného nebyla stěžovateli k jeho žádosti udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, ani podle § 14a, či § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Hlavními důvody žádosti stěžovatele byla jeho příslušnost k (v Čínské lidové republice potlačovanému) duchovnímu hnutí Falun Gong a kontakt s rodinou žijící na území České republiky.

Ve správní žalobě namítal především nedostatečné skutkové závěry, ze kterých žalovaný vycházel, směrem k duchovnímu hnutí Falun Gong a míru restrikcí, které jsou proti tomuto hnutí uplatňovány. Žalovanému vytýkal také nevyhovující posouzení jeho situace z pohledu humanitárního azylu a rodinných vazeb.

Rozsudek Městského soudu v Praze

Městský soud v Praze nejprve analyzoval skutkové okolnosti plynoucí ze správního

spisu a protokolů sepsaných během správního řízení. Ztotožnil se se závěry žalovaného, že ve výpovědích stěžovatele jsou nesrovnalosti, které činí tyto výpovědi nevěrohodné i v otázkách, jež jsou pro posouzení stěžovatelovy žádosti klíčové. Dle městského soudu se žalovaný všemi okolnostmi zabýval a závěry z nich vyvozené dostatečně odůvodnil.

Městský soud neshledal jako oprávněný nárok stěžovatele na udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) a či písm. b) zákona o azylu, jelikož pro tyto azylové důvody neuvedl stěžovatel žádné relevantní skutečnosti a to ani ve vztahu k duchovnímu hnutí Falun Gong. Dle městského soudu nejsou důvodem žádosti o azyl problémy se státními orgány Čínské lidové republiky (ČLR), nýbrž snaha stěžovatele legalizovat svůj pobyt v České republice. Tento závěr dokládá i fakt, že stěžovatel podal žádost o azyl až po delší době pobytu v České republice. Městský soud vyloučil i možnost udělení azylu dle § 13 zákona o azylu.

Dále se městský soud zabýval možnostmi pro udělení azylu z humanitárních důvodů. I v tomto případě souhlasil s žalovaným a neshledal v jeho postupu pochybení. Souhlasil, že existence rodinných vazeb na území České republiky, není v daném případě důvodem pro udělení humanitárního azylu. Městský soud se ztotožnil i se závěry žalovaného ohledně doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu a na jeho rozhodnutí odkázal.

Žaloba byla tedy dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“) zamítnuta.

Kasační stížnost

Kasační stížností ze dne 17. 12. 2012 napadá stěžovatel rozsudek městského soudu v obou jeho výrocích. Odkazuje přitom na důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Městskému soudu vyčítá, že se dostatečně nezabýval postupem žalovaného a jím zjištěným stavem věci. Především nesouhlasí s posouzením podmínek pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Podobně jako ve správní žalobě vyzdvihuje příslušnost k hnutí Falun Gong, která znamená, že se jeho návrat do země původu *„neobejde bez následků“*. Své výpovědi učiněné v průběhu správního řízení má za konzistentní a logické. Domnívá se, že naplňuje zvlášť závažné okolnosti podstatné pro udělení humanitárního azylu a to především s ohledem na rodinné vazby v České republice. Uvádí, že sdílí společnou domácnost s manželkou a dvěma dětmi, kteří pobývají v České republice již řadu let na základě trvalého pobytu. Jeho rodinní příslušníci jsou zcela integrování do české společnosti a jejich návrat do ČLR je tak vyloučen. Namítá, že jeho odloučení od rodiny by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, a proto by mu měl být udělen azyl.

Na závěr kasační stížnosti žádá Nejvyšší správní soud o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (§ 107 s. ř. s).

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem proto stěžovatel navrhuje rozsudek městského soudu zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

Vyjádření ke kasační stížnost

Žalovaný se domnívá, že napadený rozsudek městského soudu netrpí žádnou z vytýkaných vad.

Nesouhlasí s námitkou nepřezkoumatelnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a odkazuje na vlastní rozhodnutí, kdy se všemi důvody pro udělení mezinárodní ochrany zabýval a to včetně humanitárního azylu. Konstatuje, že příslušnost stěžovatele k hnutí Falun Gong byla, jako azylový důvod, posuzována v rámci důvodů dle § 12, případně § 14a zákona o azylu a nespadá pod otázku humanitárního azylu. Dále žalovaný uvádí průběh stěžovatelova pobytu v České republice, kde pobýval legálně před rokem 1998, po odsouzení k odnětí svobody byl z České republiky vyhoštěn a zpět přicestoval nelegálně v roce 2005. Nelegální pobyt byl odhalen dne 12. 4. 2011 a stěžovateli byl udělen výjezdní příkaz do 4. 10. 2011. Dne 2. 10. 2011 přitom požádal o udělení mezinárodní ochrany. Odkazem na rozhodnutí správního soudu žalovaný dokládá, že se v případě stěžovatele nejedná o důvody humanitárního azylu, ale především o snahu legalizovat pobyt v České republice.

S posouzením městského soudu se plně ztotožňuje a navrhuje odmítnutí kasační stížnosti dle § 104a odst. 1 s. ř. s.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Předně se Nejvyšší správní soud vyjadřuje k návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. V této otázce nezbývá než odkázat na § 32 odst. 5 zákona o azylu, podle kterého *„Podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany podle odstavce 1 má odkladný účinek“*. Je tedy zřejmé, že kasační stížnost ve věcech azylových má odkladný účinek ex lege a podaný návrh tak postrádá relevanci. Nejvyšší správní soud se proto tímto návrhem blíže nezabýval a přistoupil k samotnému posouzení kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud se poté zabýval přípustností kasační stížnosti. Konstatoval, že kasační stížnost respektuje podmínky § 102 a § 104 s. ř. s. a je tedy přípustná.

Přezkum kasačních stížností ve věcech azylových představuje specifický proces v tom smyslu, že je nejprve třeba posoudit, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu ust. § 104a s. ř. s., tedy zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, ze kterého mimo jiné plyne, že *„Přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního*

případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů".

Zároveň je třeba mít na paměti, že v zájmu stěžovatele je v kasační stížnosti přesvědčivě uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Argumentaci, která by přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. dokládala, ovšem kasační stížnost v nyní posuzované věci neobsahuje. Stěžovatel setrval u nepodložených, účelových, často azylově bezvýznamných a vnitřně rozporných tvrzení, jejichž věrohodnost byla zásadně zpochybněna již v rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2012, čj. OAM-285/ZA-ZA06-P03-2011, na které lze odkázat. Nicméně pro větší srozumitelnost následujících závěrů považuje Nejvyšší správní soud za potřebné se vyjádřit nejen k věrohodnosti jednotlivých tvrzení stěžovatele, nýbrž také z hlediska posouzení jejich azylového významu.

Z průběhu celého řízení plynou dva zásadní důvody, které stěžovatel považuje za azylově relevantní. Prvním důvodem je jeho příslušnost k hnutí Falun Gong a s tím spojené problémy s policií ČLR a se smrtí policisty. Druhým důvodem jsou rodinné vazby stěžovatele v České republice. V kasační stížnosti se stěžovatel snaží tyto dva důvody kombinovat tak, aby podpořil splnění podmínek humanitárního azylu.

Nejvyšší správní soud se, po seznámení se správním spisem, přiklání k argumentaci rozsudku městského soudu i rozhodnutí žalovaného. Rovněž konstatuje, že stěžovatelův „azylový příběh" je plný nesrovnalostí a logických rozporů, což jej činí krajně nevěrohodným a účelovým. Problematiku věrohodnosti výpovědí žadatelů o azyl Nejvyšší správní soud dlouhodobě vnímá z hlediska významu hodnocení výpovědi samotných žadatelů o mezinárodní ochranu, srovnej např. rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/2004 - 40, kde je uvedeno: *„Jelikož často není v možnostech žadatele o azyl prokázat svá tvrzení jiným způsobem než vlastní věrohodnou výpovědí, je srovnání skutečností jím uvedeným v žádosti o azyl, vlastnoručně psaném prohlášení a v pohovoru významným měřítkem jeho věrohodnosti"*. V daném případě právě tato oblast vyvolává největší pochybnosti o skutečném stavu věci a motivacích stěžovatele. Především jeho vlastní autentický a dramatický popis „azylového příběhu" o důsledcích příslušnosti k hnutí Falun Gong, o údajném trestním stíhání v ČLR či o obavách z případného trestu smrti, porovnaný se skutečností běžné komunikace se státními orgány ČLR, vycestováním na legálně držený cestovní doklad, bez jakýchkoli komplikací či konfliktů s čínskými úřady, transparentně letecky, s vízem do Ruska apod., vzbuzují oprávněné pochybnosti o tom, zda je to vůbec možné. Stěžovatel průběžně se státními orgány ČLR komunikoval prostřednictvím zastupitelského úřadu také během pobytu v České republice, když si vyřizoval nový cestovní doklad. Dle Nejvyššího správního soudu si lze jen stěží představit takové zacházení ze strany státních orgánů ČLR, kdyby byl stěžovatel v ČLR trestně stíhán za skutek, pro který mu hrozí trest smrti. Nelze přehlédnout, že sám stěžovatel je si nepravděpodobnosti takové situace vědom. Ve světle těchto tvrzení je nutné výpověď stěžovatele odmítnout jako rozpornou a nedůvěryhodnou. Rovněž tvrzení o příslušnosti stěžovatele k hnutí Falun Gong působí značně nekonzistentně a naléhavě připomíná snahu zvýšit šanci dosáhnout mezinárodní ochrany účelovým zdůrazňováním určitých

skutečností, které stěžovatel považuje za významné. Přitom z výpovědi samotného stěžovatele je zřejmé, že sám byl spíše obchodníkem s předměty tohoto hnutí, než jeho ideovým zastáncem, a o daném hnutí má pouze kusé informace.

Není možné opomenout ani časový aspekt tohoto případu. Osoba skutečně pronásledovaná státní mocí nepochybně využije první příležitosti dostat se pod ochranu jiného státu, pakliže má takový úmysl. V případě stěžovatele k tomu ovšem došlo až po více než šesti letech a je zcela pravděpodobné, že toliko z důvodu odhalení jeho nelegálního pobytu v České republice. I toto načasování ukazuje na nejpravděpodobnější záměr stěžovatelovy žádosti o azyl – legalizaci pobytu na území České republiky. Ostatně tímto záměrem se stěžovatel během azylového řízení ani netajil. V souladu s dosavadní judikaturou k tomu Nejvyšší správní soud uvádí i v této věci, že *„azyl je institutem zcela výjimečným, vycházejícím z mezinárodních závazků, umožňující osobám čelícím ve své vlasti vážnému ohrožení života, zdraví nebo svobody ze zákonem striktně vymezených důvodů, nalézt ochranu v jiné zemi. V žádném případě nelze tohoto specifického prostředku využít k legalizaci pobytu v zemi, kterou si žadatel o azyl vybral pro svůj další život*“ (viz rozsudky tohoto soudu ze dne 12. 1. 2006, č. j. 4 Azs 107/2005 – 60, ke stejné problematice srov. rozsudek ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, rozsudek ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či rozsudek ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 – 43).

Skutkové okolnosti tak městský soud (i žalovaný) vyhodnotil správně a vycházel přitom ze spolehlivě zjištěného stavu věci, když hlavním podkladem byly výpovědi samotného stěžovatele, rozporné, účelové a tudíž nevěrohodné. V rozhodnutí žalovaný vypořádal všechny azylově významné důvody ve vztahu ke všem ustanovením zákona o azylu upravujícím možnost a podmínky poskytnutí mezinárodní ochrany na území České republiky.

Druhou kasační námitkou je chybné posouzení stěžovatelova nároku na udělení humanitárního azylu. Tento důvod azylu je třeba vnímat jako výjimečný a zároveň subsidiární. To znamená, že připadá v úvahu tehdy, jestliže není zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a to v případě hodném zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 – 107 (dostupné na www.nssoud.cz), konstatoval, že *„zamítnout žádost podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, může správní orgán jen tehdy, nepřichází-li v úvahu žádná z forem mezinárodní ochrany; tento závěr musí v rozhodnutí odůvodnit*“. Žalovaný v tomto směru povinnost nepochybně splnil a učinil tak i ohledně posouzení podmínek pro poskytnutí ochrany formou azylu z humanitárních důvodů. Jak je uvedeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004 (dostupné na www.nssoud.cz), smyslem institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, kdy sice není možné udělit žadateli azyl podle ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale přesto by bylo v daném případě „nehumánní“ azyl neposkytnout. Míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována pouze zákazem libovůle, který plyne pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Nejvyšší správní soud ve své ustálené judikatuře specifikoval skutečnosti, které lze považovat za obvyklé důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Jedná se například o těžkou nemoc či zdravotní postižení žadatele nebo příchod z oblastí postižených významnou humanitární

katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory (srovnej například shora citovaný rozsudek tohoto soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004). Existenci důvodů takové povahy ovšem stěžovatel ani netvrdí.

Z kasační stížnosti je patrné, že jediný argument stěžovatele pro udělení humanitárního azylu představují jeho rodinné vazby. Stěžovatelova manželka a dvě děti žijí v České republice na základě trvalého pobytu. I taková situace je judikaturou Nejvyššího správního soudu řešena způsobem, od něhož není důvod se odchylovat ani v této věci. V rozsudku ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití s manželem žijícím na území ČR ..., který však o azyl nepožádal... je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných, mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona o azylu*".

Žalovaný se touto otázkou podrobně zabýval a neshledal v případě stěžovatele okolnosti hodné zvláštního zřetele, které by udělení této mimořádné formy mezinárodní ochrany odůvodňovaly. Závěry žalovaného přezkoumal a potvrdil i městský soud a Nejvyšší správní soud neshledal v jejich úvahách pochybení. Námitka, že návrat rodinných příslušníků stěžovatele do ČLR je, s ohledem na jejich neexistující vazby v této zemi vyloučen, je navíc v rozporu s tvrzením stěžovatele, že jeho dcera byla v ČLR navštívit babičku a chodila dokonce do tamní školy, aby se naučila číst a psát čínsky. I tvrzení stěžovatele směrem k humanitárnímu azylu jsou tak krajně nevěrohodná. Správně navíc žalovaný poukázal na vhodnější způsoby řešení stěžovatelovy situace, když odkázal na instituty zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. V tomto duchu je možné odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003 - 47, kde se uvádí, že *„poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytů cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR"*.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že neshledal přijatelnost kasační stížnosti z důvodů tvrzených stěžovatelem (§ 104a s. ř. s.), a ani z úřední povinnosti pak nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů. Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti a závěr o nepřijatelnosti této kasační stížnosti rozhodně nezpochybňuje. Proto stěžovatelovu kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto o nákladech řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

pokračování

V Brně dne 4. dubna 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu